Kvinden og Samfundet

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 35. | Kontor: Nørregade 33, St. | 28. August 1900. | Udgaar hver Tirsdag. | 16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Mary Steen,
Kongel. Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

Toni Christensen
Hjemmelavet Konfekt.
Spise- og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Alle 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet" bedes sendt under Adresse: Ekspeditionen, Nørregade 33.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

Manuskripter, der indleveres til „Kvinden og Samfundet", maa til Efterretning for Redaktionen være forsynede med Navn og Adresse. Til anonyme Skrivelser kan Red. ikke tage Hensyn.

I August Maaned under Fru Anholms Fraværelse bedes alle Meddelelser til Redaktionen sendte til Kontoret Nørregade 33.

Nogle Kvindemøder.

III.

Efter at Mrs. Sewall havde talt godt og kønt sidste Tirsdag om det internationale Raad, talte Madame Pognon, Præsident for den Kvindekongres, der skal holdes i September. Hun hævdede Kvindens Ret til at leve sit eget Liv, til at arbejde og til i det mindste at raade over, hvad hun selv fortjente. I det livlige, veltalende Foredrag, holdt i en, for hende, meget moderat Tone, ønskede hun: ens Løn for samme Arbejde, en Reform af Ægteskabet, og af Lovene, der angaar dette Forhold, særlig, at selv den gifte Kvinde skulde kunne være økonomisk uafhængig. Hun bad de rige Kvinder kun at købe i de Huse, der betalte deres Arbejdere godt og talte med stor Overbevisning om, at det var vor Pligt ikke at se ned paa den faldne Kvinde. Tanken er ikke ny for kristne. Hun sagde os dog ikke, hvorledes disse Reformer skulde føres igennem. Det gemte hun til Kongressen.

Da Kvindernes usle Løn blev drøftet i The Illinois Womans Alliance for omtrent 10 Aar siden, blev det foreslaaet, at alt Arbejde, der var ordentligt betalt, skulde stemples med et Mærke, saa at Køberne kunde vide, hvad de gjorde, naar de købte, og ikke trykke Priserne endnu yderligere ned ved Prutten; det kunde dog ikke føres igennem, var ikke praktisk. Bedre er den Liste, de engelske Damer giver Publikum, over de Huse, der lønner dem, der arbejder for dem, godt. Dog alt saadant er jo kun foreløbige Forholdsregler. De viser dog Viljen til at slaa Bro fra Uret til Ret.

Miss van Moor talte om de hollandske Kvinder. Mrs Klerck, Moder til den Dame, der er Præsident for det nuværende hollandske Nationalraad, var den første Kvinde, der traadte offentlig op i Holland; det gjorde umaadelig Opsigt, vakte Forargelse og det var dog kun for at afhjælpe fattiges Nød.

Filantropi er i Reglen det, der bringer Kvinder til at træde offentlig op. Jeg havde Anledning til at sige dette, da jeg talte om Danmark, hvor Kvinderne først sluttede sig sammen i 1848, dannede Komiteer for at lindre de saarede og hjælpe de faldnes Efterladte. Da den værste Trang var forbi, opløstes de dog af sig selv.

I Reglen begyndes der med dette Verden over, saa følger Læse- og Diskussionsforeninger, Foreninger, der studerer Historie, Litteratur, Børneopdragelse, Sundhedslære. Under Diskussionerne opdager Kvinderne snart, at der findes megen Uret i denne Verden; de undersøger Sagerne og slutter sig sammen for at kæmpe mod den. En Forening har ikke meget at sige, det mærker de snart, Foreningerne slutter sig sammen og Nationalraadet er dannet. De sender Medlemmer til andre Landes Nationalraadsmøder, og Tanken om et internationalt Raad ligger nær. Internationalt Kvinderaad burde hedde saadan, thi der er Mænd i mange af Foreningerne. Alle Mænd er velkomne i Møderne baade som Tilhørere og Talere. Det nuværende Navn giver Anledning til Misforstaaelse. Den eneste Nation, der kunde have noget imod denne Forandring, er Tyskland, der har det stærke Navn Weltfrauenbund.

Af andre hollandske Fremskridtskvinder maa Mme. Hoegendorp og Mme. Kruse nævnes her. I 1849 indgav Mme. Klerck, Hollands Mrs. Butler, en Kvindeadresse med mange Underskrifter til Regeringen for at faa lovbeskyttet Usædelighed hævet. Holland har et stort Kvindeblad, det har haft en Kvindeudstilling, der havde et stort Overskud, 40,000 frs. Her kunde jeg jo ogsaa sige: ligesaa hos os. Hollænderinderne er først og fremmest Husmødre. De har i Reglen faaet en god Opdragelse, taler flere Sprog og underviser tit selv deres Børn. De har vist sig heltemodige og tapre i gamle Dage i Religionskrigene, og vi har nylig i Boerkrigen set, at de slægter deres Stammødre paa. Den unge Dronning er Fremskridtskvinde. De har et nationalt Raad, og dette Raad har sluttet sig til det Internationale, thi de ved, at „Enighed gør stærk."

Professor Frederiksen sagde som Svar til Madame Pognon, at Understøttelse var ikke nok, det var vigtigere at forøge det franske Folks Indtægter. Beskyttelsestold og indirekte Skatter besviger Folket aarlig for Milliarder af Franks. En Arbejdsmand med en stor Familie betaler i Accise og Told henved 2 frcs. om Dagen af sin Fortjeneste! Den samme Uvidenhed og slette Vilje gjorde sig gældende med Hensyn til de internationale Forhold . . Han talte om det Had mod England, som mange franske Aviser indpoder deres Læsere af Uvidenhed; det maa jo være Uvidenhed! Naar de f. Eks. siger, at Muravieff døde af engelsk Kaffe! Mon Journalister virkelig tror, at den Kaffe er bleven tilberedt af Chamberlain eller af Lord Salisbury? De andre Nationer misunder England dets Rigdom, der skyldes dets Frihed, dets Energi, dets gode Love. I Amerika er Stemningen nu bedre mod England, det er kun de laveste uvidende Klasser, især Irlændere og Tyskere, der hader England. I de skandinaviske Lande hersker en Del af den samme Frihed som i England. Paa Grund af Lighed i Karakter smelter Skandinaver ogsaa let sammen med Amerikanere. Paa Bunden af Fastlandets Uvilje mod England lurer et ubevidst Had til Frihed, og dog er engelsk Frihed og Retfærdighed nødvendig for alle Landes Frihed — for Ruslands som for Frankrigs.

Spørgsmaal, Modsigelser og Bifaldsyttringer afbrød uafbrudt Professor Frederiksens Tale; den udviklede sig tilsidst til en hidsig Diskussion, men selv en stor Del af de franske Tilhørere var enige med ham.

Saa fik Fader Hyazinthe, eller, som de romersk-katolske kalde ham, Monsieur Loyson, Ordet. Han havde siddet alvorlig og stille ved Mrs. Sewalls Side og lyttet. Han var i meget enig med Professor Frederiksen; han talte med stor Pathos, han, den mest veltalende af alle Frankrigs Talere, skildrede os sine Følelser ved at se Italiens pragtfulde Palads lukket, med Flag paa halv Stang paa Grund af Nationens Sorg. Alle Pavillonerne har Flag paa halv Stang, Sorgen og Rædslen er international.

Hans Ord gød Olie paa de oprørte Vande; men længe varede Roen ikke. Da han talte om, at Ordet Menneske i Kristenhedens gamle Bog bruges om Mand og Kvinde, om at Mand og Kvinde supplerer hinanden, trænger til hinanden, at de tilsammen og *kun* tilsammen er Mennesket, „kun Haand i Haand kan udrette noget" brød Stormen atter løs. „La famille cest la guerre",*) og andre Afbrydelser, Spørgsmaal og Svar fulgte. Hans Styrke steg i Kampen, han udviklede Ægteskabets, det virkelige Ægteskabs Betydning for os. Talte om Kærligheden, der ikke slukkes, selv efter, — for at bruge Sydens poetiske Udtryk — at Kirkegaardsblomsterne, de hvide Haar dækker Ægtefællernes Hoved. Denne Forening kan ikke beskyttes eller ordnes ved Love, var de nok saa fuldkomne (dette som Svar til Madame Pognon). Han ønskede,

*) Familien, det er Krigen.

Dansk Kvindesamfund.

Alle **Københavnskredsens Medlemmer** bedes om at indlevere i August Maaned paa Kontoret, Nørregade 33, Stuen, deres Bidrag af 25 Øre — eller derover — til Dronning Margrethes Minde under den Form, som aftaltes ved Fællesmødet i Odense den 21de Maj.

Nørresundby- (Aalborg), Rønne-, Odder- og Ringkøbing-Kredsene bringes herved *Tak* for indsendte Bidrag.

Ligeledes *Odense-Kredsen* og *Oure-Mark.*

Anna Hjort,
Kasserer.